

ΣΚΙΩΔΗΣ Η ΑΝΤΙΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΛΟΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΝ ΤΩΝ

Είς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐδημοσιεύσαμεν ἔδρωνον συνεργάτου μας περὶ τοῦ ἀνεκμεταλλεύτου λιγνιτικοῦ πλοῦτου τῆς χώρας καὶ τῶν δυνατοτήτων τοῦ μᾶς παρέχει ἡ παραγωγή λιγνιτῶν διὰ τὴν προαγωγήν καὶ χειραφέτησιν τῆς οἰκονομίας μας. Εἰς τὸ κατωτέρω ἄρθρον δίδεται μία γενικωτέρα εἰκὼν τοῦ οὐκίτου πλοῦτου τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐκμετάλλευσίς παραμένει σκιώδης ἢ ἀνυπαρκτος, ἐνῶ ἡ ἀξιοποίησις τοῦ τόστῃν ὠφέλειαν θὰ παρεῖχεν εἰς τὴν ἐθνικὴν μας Οἰκονομίαν.

Ἡ Χημεία ἔχει καταστή σήμερον ἓνα σημαντικὸν μέσον διὰ τὴν ἐξυψωσίν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἀπὸ τὰς πρώτας ὕλας ποῦ μᾶς παρέχει ἡ φύσις παρασκευάζομεν μὲ χημικὰς καταρτάσεις προϊόντα χρήσιμα εἰς τὰς καθημερινὰς μας ἀνάγκας. Ὁ Προϊστορικὸς ἄνθρωπος ποῦ ἐξεκαμίνευσεν χαλκόν, ἔκαμε χρῆμα ἠὲν χωρὶς τὸ ζῆρον, ἀλλὰ οἱ τρόποι ἐργασίας μετεβλήθησαν τελείως καὶ ἓνα πλήθος ἀμέτρητον ἀπὸ μέταλλα, κράματα καὶ χημικὰ προϊόντα, ἀγῶστα πρὸ ὀλίγων γενεῶν ἔγιναν σήμερον κοινότηα.

Τώρα προσετέθη καὶ ἡ παραγωγή τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας καὶ τῶν ραδιοενεργῶν ἰσοτόπων. Ἡ Ἑλλάς ἔχει ἀκόμη καὶ καλὴν μεγάλαν ἐνεργειακὰς ἀνάγκας πρέπει νὰ παρακολουθήσῃ τὰς πρὸόδους τοῦ κλάδου αὐτοῦ, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίη ὅτι πρέπει νὰ ἀναστειλωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἄλλων ἐνεργειακῶν μας ἔργων.

Η ΧΗΜΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος μας οἱ Ἑλληνικοὶ Χημικοὶ περιωρίζοντο εἰς τοὺς καθηγητὰς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ τοὺς ἐλαχίστους πρωτοποιοὺς τῶν σημερινῶν Κρατικῶν Χημικῶν Ὑπηρεσιῶν. Τὸ 1925 ἔφαμε φθάσει τὸν ἀριθμὸν τῶν 500 καὶ σήμερον ὑπερβαίνουσι τοὺς 1.600. Ἐκ τούτων 750 εἰναι εἰς τὴν Βιομηχανίαν, 300 εἰς διαφόρους Κρατικὰς Ὑπηρεσίας, 100 εἰς Ὁργανισμοὺς Δημοσίου Δικαίου καὶ οἱ ὑπόλοιποι εἰς διάφορα ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα. Ἀλλὰ ἐνῶ εἰς ὅσων τὸν κόσμον παρατηρεῖται ἔλλειψις χημικῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ πλήρης ἀπασχόλησις τούτων, διότι ἐπικρατοῦν τὰ μὴ παραγωγικὰ ἐπαγγέλματα.

Ἡ Ἑλλάς ὑστερεῖ σοβαρωτάτα εἰς τὴν ἔρευναν καὶ εἰς ἐρευνητικὰ ἐργαστήρια. Εἶναι ζήτημα ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν χημικῶν τῶν ἀσχολουμένων μὲ καθοδῶν ἐρευνητικῆν ἐργασίαν ὑπερβαίνει τὸ 2% τοῦ συνόλου, ἐνῶ εἰς ἄλλας χώρας εἶναι 5—10%. Ἐκτὸς ἀπὸ μερικὰ μεμονωμένα ἐρευνητικὰ ἴνστιτούτα ἡ ὀργανωμένη καὶ συντονισμένη ἔρευνα, ὅπου τὴν γενικὴν τὴν ἐννοίαν, δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν χώραν μας.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τὸ συνεδρῖον τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον εἰς Θεσσαλονικίην Β' Πανελληνιον Χημικῶν Συνεδριον ἤλαθε νὰ καλῶν κατὰ τὴν ἑλληφιν αὐτὴν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου τούτου ἔγινον 4 ὁμίλει ἀναφερόμεναι εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλλάδος καὶ 50 πρωτότυποι ἀνακοινώσεις ἐπὶ θεμάτων σχετιζομένων πρὸς τὴν μελέτην τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, τὴν ἀξιοποίησιν ἑλληνικῶν πρώτων ὕλων καὶ γεωργι-

κὴν ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶναι χώρα πλουσία εἰς πρώτας ὕλας καὶ εἰς ἐνεργειακὰς πηγὰς, τὰς ὁποίας ἡ δὲν ἐκμεταλλευσόμεθα καθόλου, ἢ ἐκμεταλλευσόμεθα κακῶς.

Ἐπρεπε νὰ περάσουν 25 χρόνια μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Μακεδονίας διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν ποῖα ἀνεξάντλητα ποσὰ λιγνιτοῦ διαθέτει ἡ Πτολεμαίς, τὰ ὁποία ὅμως τώρα μόνον πρόκειται νὰ ἀρχίσωμεν νὰ ἐκμεταλλευσόμεθα. Μὲ τὸν λιγνίτην πρόκειται νὰ παραγάγωμεν ηλεκτρικὴν ἐνέργειαν καὶ νὰ κώμαμεν ἀζωτοῦχα λιπάσματα. Καὶ ἐνῶ ἔχομεν τόσον ἄφθονον καὶ φθῆνόν λιγνίτην συζητοῦμεν ἂν πρέπει νὰ χρησιμοποισώμεν διὰ τὸ ἐργαστάσιον ἀζώτου τὸν λιγνίτην μας ποῦ τὸν ἔχομεν δωρεάν ἢ πετρέλαιον διὰ τὸ ὁποῖον θὰ πληρώσωμεν συντάλλαγμα. Ἡ Μακεδονία πρέπει νὰ ἐπαναστατήσῃ ἂν θελήσουν νὰ βασίσουν τὴν βιομηχανίαν αὐτὴν ἐπὶ πετρελαίου καὶ νὰ τὴν μεταθέσουν ἔστω καὶ ἐν μέρει εἰς τὴν Νότιον Ἑλλάδα.

Τὸ ζήτημα τῶν ἐρευνῶν διὰ τὸ ἄλλο καύσιμον, διὰ τὸ πετρέλαιον, ἐπισκολοῦνται νὰ τὸ καλλύτῃ πυκνὸν μυστήριον τὸ ὁποῖον ἀποφεύγουν νὰ διαβάσουν ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι. Διὰ τὴν εἰσαγωγήν ὑγρῶν καυσίμων δαπανώμεν δεκάδας ἑκατομμυρίων δολλαρίων εἰς συντάλλαγμα, ἐνῶ δὲν ποικεῖται νὰ μπορούμε νὰ εὔρωμε πετρέλαιον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Αἱ ὑπάρχουσαι ἐνδείξεις εἶναι εὐνοϊκαί, ἀλλὰ δὲν κάνουμε τίποτε. Ἀπὸ τοῖσους πρέπει νὰ ζητήσωμεν εὐθύναν.

Ἰδρύεται τώρα διυλιστήριον πετρελαίου καὶ ἰδρυτὴς του εἶναι τὸ Κράτος. Δὲν θὰ εἶχε κανεὶς ἐπ' αὐτοῦ ἀντίρρησιν ἂν τὸ διυλιστήριον ἰδρυέτο εἰς τὴν καταλληλοτέραν θέσιν καὶ μὲ τὸ μικρότερον κόστος, ἀλλὰ οὔτε τὸ ἓνα συμβαίνει, οὔτε καὶ τὸ ἄλλο.

Διὰ νὰ ἀναπτύξωμεν ἠλεκτροχημικὴν βιομηχανίαν πρέπει νὰ ἐκμεταλλευσόμεν ὅλας τὰς ὕδασιμικὰς μαγνήσεις. Ἡ ζήτησις τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπὸ τὰ ἀστικά κέντρα ἀπορροφᾷ πρὸς τὸ παρὸν ὅλην τὴν παραγωγήν. Ἡ ἀξιοποίησις τῶν βωξίτων μας καὶ τῶν λευκολίθων μας χρειάζεται πολλὴν καὶ φθῆνην ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν καὶ ἐπειδὴ δὲν τὴν ἔχομεν στέλλομεν τὰ μεταλλεύματα ἀκατέργαστα εἰς τοὺς ξέ-

νοὺς, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τὰ σιδηρομεταλλεύματα καὶ μὲ τοὺς χρωμίτας. Τώρα μολίς ἀρχίσουμεν τὴν μεταλλουργίαν νικελίου καὶ σιδήρου. Αἱ ἀλυκαὶ μας παράγουν ἄφθονον φθῆνόν ἀλάτι, ἀλλὰ σόδα δὲν παράγουν. Ζαχαροβιομηχανίαν δὲν ἔχομεν. Διὰ τὸ χαρτί μας μεταχειρίζομεθα πολλὸν ἀπὸ τὸ ξενοτικόν, ἐνῶ θὰ μπορούσαμε νὰ καλύψωμεν μὲ γὰ μέρος τῶν ἀναγκῶν μας μὲ τὸ ἄχρουν.

Ἡ ἀξιοποίησις τῶν θεοχηματῶν τῆς Μήλου θαλασίαν ἀπὸ στενὴν γραφειοκρατικὴν ἀντίληψιν καὶ ἐν τῷ μεταξύ εἰσάγωμεν τὸ θεῖον ἀπὸ τὸ ξενοτικόν. Καὶ πόσας ἄλλας βιομηχανίας δὲν μπορούμε νὰ ἰδρυσώμεν ὅταν ὑπάρξῃ τὸ κατάλληλον κλίμα.

Η ΧΗΜΕΙΑ ΜΟΝΟΝ ΔΕΝ ΑΡΚΕΙ

Εἰς τὴν ἴδρυσιν μεγάλων βιομηχανιῶν ἔπαιξεν ἄλλοτε σημαντικὸν ρόλον ὁ θεσμὸς τῶν Ἀνωτάτων Ἐπιχειρησῶν, δυστυχῶς ὅμως διάφορα ἔστωχα μέτρα ἐκλίνουσιν τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν θεσμὸν αὐτὸν καὶ τώρα ζητοῦμεν ξένα κεφάλαια, ἐνῶ ἀπὸ τὸν παρατηρούμενον εἰς ὅλα τὰ ἠθικὰ κέντρα οἰκοδομικῶν ὀργανισμῶν ἀποδεικνύεται ὅτι μὲγα μέρος κεφαλαίων θὰ μπορούσε νὰ ἐξευρεθῇ μᾶτα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Οἱ χημικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι τεχνικοὶ ἐπιστήμονες ἔχουν θέσει ἀπὸ καιροῦ τὰς βάσεις τοῦ Τεχνικοῦ Προγράμματος, ἀλλὰ ἡ ἐφαρμογὴ του ἀργεῖ, μερικὰ ἔργα γίνονται μὲ ἀργὸν ρυθμὸν, ἐνῶ ἄλλα δὲν γίνονται καθόλου.

Διάφοροι ξένοι φίλοι καὶ ἔχθροι φησύνουν ὅτι ἐξυπηρετεῖ καλύτερα τοὺς σκοποὺς τῶν μῖα πτωχῆ Ἑλλάδος καὶ ἡ πραγματοποιήσις τοῦ βιομηχανικοῦ μῖα προγράμματος ἀνεβλήθη μέχρι σήμερον κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ μὲ διαφόρους δικαιολογίας, χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ καμμία ἔντονος διαμαρτυρία ἀπὸ ἐπίσημον πλευρᾶν. Ἡ εὐθύνη τῶν ἁρμοδίων κρατικῶν ὀργάνων εἶναι βαρυστατὴ εἰς τὸ σμῆλον αὐτό, διότι μόνον μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας θὰ ὀρθοποδήσῃ ἡ χώρα μας.

Τὸ βιομηχανικὸν μας εἰσόδημα ἀντιπροσωπεύει μόνον τὰ 20% τοῦ Ἑθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐνῶ εἰς ἄλλας χώρας φθάνει κατὰ ὑπερβαίει τὰ 50%. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ παραγωγή καὶ κατανάλωσις βιομηχανικῶν προϊόντων εἶναι 5—10 φορές κατωτέρα ἀπὸ ὅση εἶναι εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἀνεπτυγμένας χώρας καὶ τῆς ἐνεργείας 10—20 φορές μικρότερα. Ἀπὸ αὐτὰ καταφαίνεται σαφῶς πόσον ὀπίσω εἴμεθα, πόσα χρειάζομεθα ἀκόμη καὶ πόσας δυνατοτήτας ἔχομεν.

Δρ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ